

Beatrijs

Anoniem

Diderot

Titel: Beatrijs
Auteur: Anoniem
ISBN-10: 9077932291
ISBN-13: 9789077932292
Copyright © 2016 Uitgeverij Diderot

Beatrijs

Van dichten comt mi cleine bate.
Die liede raden mi dat ict late
Ende minen sin niet en vertare.
Maer om die doghet van hare
Die moeder ende maghet es bleven,
Hebbic een scone mieracle op heven,
Die God sonder twivel toghede
Marien teren, dien soghede.
Ic wille beghinnen van ere nonnen
Een ghedichte. God moet mi onnen
Dat ic die poente moet wel geraken
Ende een goet ende daer af maken
Volcomelijc na die waerheide
Als mi broeder Ghijsbrecht seide,
Een begheven willemijn.
Hi vant in de boeke sijn;
Hi was een out ghedaghet man.
Die nonne daer ic af began,
Was hovesche ende subtiyl van zeden;
Men vint ghene noch heden
Die haer ghelijct, ic wane,
Van zeden ende van ghedane.
Dat ic prisede hare lede,
Sonderlinghe haer scoenhede,
Dat een dinc dat niet en dochte.
Ic wille u segghen van wat ambochte
Si plach te wesen langhen tijt
Int cloester daer si droech abijt:
Costersse was si daer,
Dat seggic u al over waer,
Sine was lat no traghe
No bi nachte, no bi daghe.
Si was snel te haren werke;
Si plach te ludene, in die kerke,
Si ghereide tlicht ende ornament
Ende dede op staen alt covent.
Dese ioffrouwe en was niet sonder
Der minnen, die groet wonder
Pleecht te werken achter lande.
Bij wilen comter af scande,
Quale, toren, wedermoet;
Bij wilen bliscap ende goet.
Den wisen maect si oec soe ries
Dat hi moet bliven int verlies,

Eest hem lieft ofte leet.
Si dwingt sulken, dat hine weet
Weder spreken ofte swighen
Daer hi loen af waent ghecrighen.
Meneghe worpt si ondervoet,
Die op staet als haer dunct goed.
Minne maect sulken milde
Die liever sine ghiften hilde,
Dade hijt niet bider minnen rade.
Noch vintmen liede soe ghestade:
Wat si hebben groet oft clene,
Dat hen die minne gheeft ghemene,
Welde, bliscap ende rouwe.
Selke minne hetic ghetrouwe.
In constu niet gheseggen als
Hoe vele gheluux ende onghevals
Uter minnen beken ronnen.
Hier omme en darfmen niet veronnen
Der nonnen, dat si niet en conste ontgaen
Der minnen diese hilt ghevaen,
Want die duvel altoes begheert
Den mensche te become ende niet en cesseert
Dach ende nacht, spade ende vroe
Hi doeter sine macht toe,
Met quaden listen, als hi wel conde,
Becordise met vleeschliker sonde,
Die nonne, dat si sterven waende.
Gode bat si ende vermaende
Dat hise troeste dore sine ghenaden.
Si sprac: 'Ic ben soe verladen
Met starker minnen ende ghewont
- Dat weet hi, dient al es cont,
Die niet en es verholen -
Dat mi die crancheit sal doen dolen.
Ic moet leiden een ander leven:
Dit abijt moetic begheven.'
Nu hoert hoeter na verghinc.
Si sende om den ionghelinc
Daer si toe hadde grote lieve,
Oetmoedelijc met enen brieve,
Dat hi saen te hare quame;
Daer laghe ane sine vrame.
Die bode ghinc daer de ionghelinc was.
Hi nam den brief ende las

Die sende sijn vriendinne.
Doe was hi blide in sinen sinne;
Hi haestem te comen daer.
Sint dat si out waren xij iaer
Dwanc die minne dese twee,
Dat si dogheden menech wee.
Hi reet soe hi ierst mochte
Ten cloester, daer hise sochte
Hi ghinc sitten voer tfensterkijn
Ende soude gheerne, mocht sijn,
Sijn lief spreken ende sien.
Niet langhe ende merde si na dien;
Si quam ende woudene vanden
Vor tfensterkijn, dat met yseren banden
Dwers ende lanx was bevlochten.
Menech werven si versochten,
Daer hi sat buten ende si binnen,
Bevaen met alsoe starker minnen.
Si saten soe een langhe stonde,
Dat ict ghesegghen niet en conde
Hoe dicke verwandelde hare blye.
'Ay mi', seitsi, 'aymie,
Vercoren lief, mi es soe wee;
Sprect ieghen mi een wort oft twee
Dat mi therte conforteert!
Ic ben die troest ane u begheert.
Der minnen strael stect mi int herte,
Dat ic doghe grote smerte.
In mach nemmermeer verhoghen,
Lief, ghi en hebbet uut ghetoghen.'
Hi antworde met sinne:
'Ghi wet wel lieve vriendinne,
Dat wi langhe hebben ghedragen
Minne al onsen daghen;
Wi en hadden nye soe vele rusten,
Dat wi ons eens ondercusten.
Vrouwe Venus, die godinne,
Die dit brachte in onsen sinne,
Moete God onse Here verdoemen,
Dat si twee soe scoen bloemen
Doet vervaluen ende bederven.
Constic wel ane u verwerven
Ende ghi dabijt wout neder leggen
Ende mi enen sekeren tijt seggen

Hoe ic u ute mochte leiden,
Ic woude riden ende ghereiden
Goede cleder diere van wullen
Ende die met bonten doen vullen:
Mantel, roc ende sercoet.
In begheve u te ghere noet:
Met u willic mi aventueren
Lief, leet, tsuete metten sueren.
Net te pande mijne trouwe.'
'Vercorne vrient', sprac die ioncfrouwe,
'Die willic gherne van u ontfæen,
Ende met u soe verre gaen,
Dat niemen en sal weten in dit covent
Werwaert dat wi sijn bewent.
Van tavont over viij nachte
Comt ende nemt mijns wachte
Daer buten inden vergier,
Onder enen eglentier,
Wacht daer mijns; ic come uut
Ende wille wesen uwe bruut
Te varen daer ghi begheert;
En si dat mi siecheit deert
Ocht saken die mi sijn te swaer,
Ic come sekerlike daer,
Ende ic begheert van u sere,
Dat ghi daer comt, lieve ionchere.'
Dit gheloefde elc anderen.
Hi nam orlof ende ghinc wanderen
Daer sijn rosside ghesadelt stoet.
Hi satter op metter spoet
Ende reet wech sinen telt
Ter stat waert over een velt.
Sijns lieve hi niet en vergat:
Sanders daghes ghinc hi in die stat.
Hi cochte blau ende scaerlaken,
Daer hi af dede maken
Mantele ende caproen groet
Ende roc ende sorcoet
Ende na recht ghevoedert wel.
Niemen en sach beter vel
Onder vrouwen cledere draghen;
Si prijsdent alle diet saghen.
Messe, gordele ende almoniere
Cochti haer goet ende diere;

Huven vingherline van goude
Ende chierheit menechfoude.
Om al die chierheit dede hi proeven
Die eneger bruut soude behoeven.
Met hem nam hi .V..C. pont
Ende voer in ere avonstont
Heymelike buten der stede.
Al dat scoenheide voerdi mede
Wel ghetorst op sijn paert,
Ende voer alsoe ten cloester waert,
Daer si seide inden vergier,
Onder enen eglentier,
Hi ghinc sitten neder int cruut,
Tote sijn lief soude comen uut.
Van hem latic nu die tale
Ende segghe u vander scoender smale.
Vore middernacht lude si mettine.
Die minne dede haer grote pine.
Als mettenen waren ghesongen
Beide van ouden ende van iongen
Die daer waren int covent,
Ende si weder waren ghewent
Opten dormter al ghemene,
Bleef si inden coer allene
Ende si sprac haer ghebede
Alsi te voren dicke dede.
Si knielde voerden outaer
Ende sprac met groten vaer:
'Maria, moeder, soete name,
Nu en mach minen lichame
Niet langher in dabijt gheduren.
Ghi kint wel in allen uren
Smenschen herte ende sijn wesen.
Ic hebbe ghevast ende ghelesen
Ende ghenomen discipline;
Hets al om niet ic pine:
Minne worpt mi onder voet,
Dat ic der werelt dienen moet.
Alsoe waerlike als ghi, Here lieve,
Wort ghehanghen tusschen ij dieve
Ende aent cruse wort gherecket,
Ende ghi Lazaruse verwecket
Daer hi lach inden grave doet,
Soe moetti kinnen minen noet

Ende mine mesdaet mi vergheven;
 Ic moet in swaren sonden sneven.'
 Na desen ghinc si uten core
 Teenen beelde, daer si vore
 Knielde ende sprac hare ghebede,
 Daer Maria stont ter stede.
 Si riep Maria onversaghet:
 'Ic hebbe u nach ende dach geclaghet
 Ontfermelike mijn vernoy
 Ende mi en es niet te bat een hoy!
 Ic werde mijns sins te male quijt,
 Blivic langher in dit abijt.'
 Die covel toech si ute al daer
 Ende leidse op onser vrouwen outaer.
 Doen dede si ute hare scoen.
 Nu hoert watsi sal doen!
 Die slotele vanden sacristien
 Hinc si voer dat beelde Marien;
 Ende ict segt u over waer
 Waer omme dat sise hinc al daer:
 Ofmense te priemtide sochte,
 Dat mense best daer vinden mochte.
 Hets wel recht in alder tijt,
 Wie vore Marien beelde lijt,
 Dat hi sijn oghen derwaert sla
 Ende segge 'Ave', eer hi ga,
 'Ave Maria'; daer omme si ghedinct,
 Waer omme dat si die slotel daer hinc.
 Nu ghinc si danen dorden noet
 Met enen pels al bloet
 Daer si een dore wiste,
 Die si ontsloet met liste,
 Ende ghincker heymelijc uut
 Stillekine sonder gheluut.
 Inden vergier quam si met vare.
 Die iongelinc wort haers gheware.
 Hi seide: 'Lief, en verveert u niet,
 Hets u vrient dat ghi hier siet.'
 Doen si beide te samen quamen.
 Si begonste hare te scamen,
 Om dat si in enen pels stoet
 Bloets hoeft ende barvoet.
 Doen seidi: 'Wel scone lichame,
 U soe waren bat bequame

Scone ghewaden ende goede cleder.
Hebter mi om niet te leder,
Ic salse u gheven sciene.'
Doen ghingen si onder den eglentiere,
Ende alles die si behoeft,
Des gaf hi hare ghenoech.
Hi gaf haer cleder twee paer;
Blau waest dat si aen dede daer
Wel ghescepen int ghevoech.
Vriendelike hi op haer loech.
Hi seide: 'Lief, dit hemelblau
Staet u bat dan dede dat grau.'
Twee cousen toech si ane
Ende twee scoen cordewane,
Die hare vele bat stonden
Dan scoen die waren ghebonden.
Hoet cleder van witter ziden
Gaf hi hare te dien tiden,
Die si op haer hoeft hinc.
Doen cussese die ionghelinc
Vriendelike aen haren mont.
Hem dochte, daer si voer hem stont,
Dat die dach verclaerde.
Haestelike hinc hi tsinen paerde.
Hi settese voer hem int ghereide.
Dus voren si henen beide
Soe verre dat began te daghen,
Dat si hen nyemen volghen en saghen.
Doen gegant te lichtene in oest.
Si seide: 'God, alder werelt troest,
Nu moeti ons bewaren!
Ic sie den dach verclaren!
Waric met u niet comen uut,
Ic soude prime hebben gheluut,
Als ic wilen was ghewone
Inden cloester van religione.
Ic ducht mi die vaert sal rouwen:
Die werelt hout soe cleine trouwe,
Al hebbic mi ghekeert daer an.
Si slacht den losen coman
Die vingerline van formine
Vercoept voer guldine.'
Ay, wat segdi, suverlike!
Ocht ic u emmermeer beswike,

Soe moete mi God scinden!
 Waer dat wi ons bewinden,
 In scede van u te ghere noet,
 Ons en scede die bitter doet!
 Hoe mach u aen mi twien?
 Ghi en hebt aen mi niet versien
 Dat ic u fel was ofte loes.
 Sint dat ic u ierst vercoes,
 En haddic niet in minen sinne
 Ghedaen een keyserinne,
 Op dat ic haers werdech ware,
 Lief, en liete u niet om hare!
 Des moghedi seker wesen.
 Ic vore met ons ute ghelesen
 .V.C. pont wit serverijn;
 Daer seldi, lief, vrouwe af sijn,
 Al varen wi in vremde lande,
 Wine derven verteren ghene pande
 Binnen desen seven iaren.'
 Dus quamen se den telt ghevaren
 Smorgens aen een foreest,
 Daer die voghele hadden feest.
 Si maecten soe groet ghescal,
 Datment hoerde over al;
 Elc sanc na der nature sine.
 Daer stonden scone bloemkine
 Op dat groene velt ontploken,
 Die scone ware ende suete roken.
 Die locht was claer ende scone.
 Daer stonden vele rechte bomen,
 Die gheloverd waren rike.
 Die ionghelinc sach op die suverlike,
 Daer hi ghestade minne toe droech.
 Hi seide: 'Lief, waert u ghevoech,
 Wi souden beeten ende bloemen lesen;
 Het dunct mi hier scone wesen.
 Laat ons spelen der minne spel.'
 'Wat segdi', sprac si, 'dorper fel,
 Soudic beeten op tfelt,
 Ghelijc enen wive die wint ghelt
 Dorperlijc met haren lichame?
 Seker soe haddic cleine scame.
 Dit en ware u niet ghesiet,
 Waerdi van dorpers aerde niet!